

ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології та музеєзнавства

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

***Альманах
наукового товариства «Афіна»
кафедри культурології та музеєзнавства***

Випуск 17

Засновано у 2003 році

Рівне – 2017

ББК 71.0
А 43
УДК 008:168.522

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології та музеєзнавства. – Вип. 17 / За ред. проф. В.Г. Виткалова. – Рівне: РДГУ, 2017. – 283 с.

Головний редактор:

Виткалов В.Г. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ

Редакційна колегія:

- Волков С.М.** – доктор культурології, професор, заступник директора з наукової роботи Інституту культурології НАМУ
- Виткалов С.В.** – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ (заступник головного редактора, відповідальний секретар)
- Випих-Гавронська А.** – доктор мистецтвознавства (габілітований), професор, проректор відділу розвитку Академії ім. Я. Длугоша (Польща)
- Петрова І.В.** – доктор культурології, професор, завідувач кафедри культурно-дозвілєвої діяльності КНУКіМ
- Єфіменко А.Г.** – доктор мистецтвознавства, професор Українського Вільного університету (Мюнхен, Німеччина)
- Пелех Ю.В.** – доктор педагогічних наук, професор, проректор із науково-педагогічної та навчально-методичної роботи РДГУ
- Потапчук Т.В.** – доктор педагогічних наук, професор кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу РДГУ
- Круль П.Ф.** – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри теорії та історії виконавського мистецтва ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника»
- Кушнарєнко Н.М.** – доктор педагогічних наук, професор, проректор із наукової роботи ХДАК
- Постоловський Р.М.** – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ
- Сабадаш Ю.С.** – доктор культурології, професор кафедри культурології та інформаційної діяльності Маріупольського державного університету
- Стоколос Н.Г.** – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри релігієзнавства і теології Національного університету „Острозька академія”
- Костюк Л.К.** – кандидат історичних наук, доцент кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ, керівник СНТ «Афіна»
- Швецова-Водка Г.М.** – доктор історичних наук, професор кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи РДГУ
- Яремко-Супрун Н.О.** – доктор мистецтвознавства, професор кафедри музичного фольклору РДГУ

Рецензент:

Гончарова О.М. – доктор культурології, професор Київського національного університету культури і мистецтв

Науковий редактор і упорядник випуску – **проф. Виткалов В.Г.**

Видання зареєстровано ISSN International Centre (Paris, FRANCE):
ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Видання індексується Google Scholar, РИНЦ (РФ) та Index Copernicus

Редакція не завжди поділяє точку зору автора. За точність наведених цитат, імен, прізвищ, дат відповідальність несуть автори.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 11 від 24.11.2017 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р.
Зареєстровано Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2017

УДК 7.75

ПОСТАТЬ М. ПИМОНЕНКА В УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ
ОСТАННЬОЇ ЧВЕРТІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

Черняк Ганна Петрівна, студентка; Шеремета Христина Романівна, студентка, Дубенський педагогічний коледж Рівненського державного гуманітарного університету, м. Дубно
miroslava.danilenko@ukr.net

Визначено роль М. Пимоненка в культурно-мистецькому житті України зламу ХІХ-ХХ ст. Зосереджено увагу на специфічних рисах художнього методу майстра, зокрема, «сільській» тематиці як оптимальному варіанті представлення української самобутності; тонкому психологізмі у передачі образів персонажів; реалістичній сюжетній базі; відображенні у творах «народної» естетики та прояві імпресіоністичних тенденцій. Наведено факти, що засвідчують місію художника у становленні творчих українсько-європейських контактів. Наголошується на розумінні значимості подібних взаємозв'язків не лише для розширення особистих мистецьких перспектив, а й з метою просування національної культури на загальносвітовий рівень.

Ключові слова: живопис, пейзаж, етюд, пленер, декаданс, «передвижники».

Постановка проблеми. Українська культура славиться іменами багатьох видатних осіб, які збагатили її своїм талантом. Деякі з них до сьогодні є маловідомими для широкого загалу, хоча їхній внесок у національну та світову культурну спадщину є значним. До таких постатей належить український живописець Микола Корнилович Пимоненко, від дня народження якого у березні 2017 р. виповнилось 155 років.

Творчість згаданого митця посідає одне з провідних місць в українському живописі кінця ХІХ – початку ХХ ст. Він – визнаний майстер побутового жанру; один із найтонших психологів у реалістичному мистецтві України; автор 180 картин на сільську та міську тематику, майже 400 етюдів і понад 100 малюнків. Роботи художника з великим успіхом експонувались у багатьох європейських країнах, а сам він був незмінним учасником різного роду міжнародних культурно-мистецьких зібрань.

Метою статті є окреслення місця та ролі художника в розвитку національного мистецтва на перехресті ХІХ – початку ХХ ст., з'ясування його мистецької специфіки та визначення контактів з європейською художньою культурою.

Останні дослідження та публікації. У процесі опрацювання інформаційних матеріалів виявилось, що творчість Миколи Корниловича докладно вивчали мистецтвознавці П. Утевська, Д. Степовик, О. Жбанкова. Численні дослідження та статті, що стосуються творчості митця, його художнього доробку залишили П. Говдя, Я. Затенацький, Б. Лобановський, Я. Музиченко, В. Кушнір, Є. Кротевич, Е. Блажко, О. Долінна тощо.

На визначальному місці М. Пимоненка в українському пейзажному та портретному живописі кінця ХІХ – початку ХХ століття наголошували у своїх працях З. Лильо-Откович, Є. Орлова та М. Федоренко.

Висвітлення художньо-освітньої діяльності майстра присутнє у розвідках В. Кушнір. Слід відзначити, що з репродукціями картин художника можна ознайомитись в окремих альбомах, що друкувались в Україні у різні роки і презентували творчі надбання як, власне, самого М. Пимоненка, так і інших митців, котрі сповідували єдину естетику малярства.

Виклад матеріалу дослідження. Українська культура на перехресті ХІХ – початку ХХ ст. відзначалась двома тенденціями: 1) консолідацією творчої і інтелектуальної еліти у питанні збереження й піднесення національної самосвідомості та 2) пошуків розвитку всіх видів і форм мистецтва, включенням його до загальноєвропейської художньої скарбниці [5; 143-144].

Звертаючись до сфери образотворчого мистецтва того часу можна помітити, що зазначені характеристики стосуються також і її. На зламі епох українські митці активізували свої зусилля на шляху до реалістичного висвітлення щоденного життя і побуту народу, його історичного минулого, звичаїв та традицій, зображення краєвидів рідної природи, тощо. Акцентуючи увагу на класичних традиціях живописного мистецтва, вони не стояли осторонь модерних художніх віянь – імпресіонізму, абстракціонізму, символізму, які успішно розвивались у європейських країнах, і, цим самим, витворили особливий український малярський стиль.

До плеяди таких майстрів належав М. Пимоненко. Постать художника є помітною у культурно-мистецькому житті даного періоду. Його твори – не лише презентована у класичних художніх формах українська національна самобутність, а й своєрідна (без зайвого творчого фанатизму) експериментальна основа для застосування мистецьких інновацій тогочасної доби.

Багато живописних полотен майстра отримали високу оцінку як вітчизняних, так і європейських поціновувачів мистецтва. Художній «метод» М. Пимоненка, його специфіка написання власних картин, значною мірою вплинула на вироблення особливої творчої манери молодих колег-митців. До того ж, основними рисами характеру майстра були ініціативність та енергійність, що, у свою чергу, вплинуло на його надзвичайну активність у культурно-мистецькому житті України і Європи.

Безперечно, творчість М. Пимоненка окреслювала основні шляхи розвитку українського мистецтва кінця XIX – початку XX ст. На полотнах художника представлена багатоаспектна панорама життя українського народу. Домінуючою у живописі художника була тема села, крізь призму якого він бачив і показував світу власний народ. Селяни (як підкреслювала О. Жбанкова), в специфічній формі мистецького викладу М. Пимоненка, стали репрезентантами культурного обличчя України [2; 250].

Аналізуючи численні твори художника, можна побачити, що його світосприйняття також багато в чому співпадало з основними позиціями народного світобачення. Пимоненко дивився на світ очима своїх персонажів. Його поняття прекрасного відповідало народному розумінню краси. Вона відображалась у різноманітній селянській буденності: традиційно-обрядовій та звичаєвій культурі народу (*«Свати»*, *«Весілля в Київській губернії»*, *«Сватання»*, *«Святочне ворожіння»*), його щоденній праці й дозвіллі (*«Жнива»*, *«На ярмарку»*, *«Збирання сіна на Україні»*, *«Орач»*, *«Пастушки»*). Важливою рисою творчого методу живописця є майже постійна присутність на його картинах життєстверджуючого настрою (причому, навіть на тих, що змальовували прозаїчні будні (*«Не жартуї»*, *«Надзюдзюкався»*, *«Додому»*)) [4; 61]. Враховуючи, що у той час панувала доба декадансу з притаманними їй відчуттями безнадії, розчарування, невпевненості, страху, занепадом життєвих сил людини та вірою у невідворотність соціальних змін, це було незвичним, рідкісним явищем. З одного боку, зазначений факт можна трактувати як прояв імпресіоністичного художнього віяння у творчості художника, а з іншого – відображення ним глибинної віри українців у переможну силу добра та реалізацію їхніх оптимістичних прагнень.

Національне підґрунтя М. Пимоненко гостро відчував не лише в образах сільських мешканців, а й у природі, що також постає однією з специфічних характеристик його творчості. На думку О. Жбанкової, пейзаж для митця – не лише тло, що пояснює зображену сцену, надає їй певного емоційного забарвлення. Він має самоцінний і самодостатній характер (*«Біля річки»*, *«Праля»*, *«Брід»*, *«Перед грозою»*) [1; 16]. Для живописця головним було не копіювання природи, а її органічне включення в сюжет картини.

До того ж митець (як і європейські імпресіоністи) часто працював на пленері, результатом чого стали численні етюди, що відображали безперервні зміни стану природи. Він приділяв значну увагу характеру освітлення, модифікації відтінків кольору залежно від часу дня та пори року. За аналізом мистецтвознавців, «гарячою» порою майстра було літо, саме тому «літні» мотиви є переважаючими в його творчості.

Третьою важливою ознакою Пимоненка-художника є реалізм та психологізм його мистецьких витворів. Картини майстра, на думку дослідників його творчості, нагадують зупинені кадри кінозйомки і фіксують ті чи інші життєві ситуації з усіма їхніми психологічними відтінками (*«Ревноці»*, *«Суперниці»*, *«Зустріч із земляком»*).

Звертаючи значну увагу на мистецьку специфіку майстра, не можна оминати той факт, що М. Пимоненко зробив вагомий внесок у становлення української художньої освіти. В. Кушнір відзначала, що він брав активну участь в організації Київського художнього училища [3; 14].

До професійних здобутків майстра слід додати його викладання іконопису в Київській духовній семінарії, курсів малювання в Колегії П. Галагана, рисувальній школі М. Мурашка та Київському політехнічному інституті У свій час, учнями майстра були відомі в майбутньому художники О. Мурашко, Ф. Красицький, Г. Світлицький, І. Іжакевич, О. Екстер; митці-авангардисти О. Богомазов і О. Архипенко та основоположник супрематизму К. Малевич. Цікаво, що на уроки малювання до М. Пимоненка ходила юна Леся Українка.

Усе життя художник активно займався культурно-мистецькою діяльністю як в Україні, так і поза її межами. Він мав безліч творчих контактів із вітчизняними та зарубіжними митцями (І. Рєпін, М. Мурашко, І. Іжакевич, С. Гайдук, І. Селєзньов, М. Врубель); був членом: 1) Товариства київських художників, 2) Товариства пересувних художніх виставок, 3) Товариства мюнхенських художників, 4) Паризької інтернаціональної Спілки мистецтв та літератури; експонував картини на зарубіжних виставках у Мюнхені, Берліні, Парижі, Петербурзі, Лондоні, Дрездені, Римі. низку творів М. Пимоненка придбали відомі зарубіжні галереї (наприклад, паризький Лувр – картину «Гопак», а один із мюнхенських музеїв – «Вихід із церкви у Страсний четвер»).

Художник відзначався надзвичайною працьовитістю та наполегливістю і ніколи не відмовлявся від різного роду «малярських» замовлень суспільно важливого характеру. Так, разом із російськими, польськими та українськими колегами він здійснював розписи Володимирського собору в Києві.

Загалом, активна та багатоаспектна діяльність Миколи Корниловича сприяла його ще прижиттєвій популярності. Сам же митець усвідомлював важливість мистецьких контактів для: 1) розширення меж власної творчої самореалізації; 2) представлення культурного обличчя України в європейському просторі; 3) включення вітчизняного мистецтва в загальносвітовий культурний процес розвитку.

Висновки. Отож, характер творчості М. Пимоненка позначений національною зорієнтованістю, реалізмом, демократизмом, акцентом на значимості природи у житті людини. Він зумів відобразити на полотні національну самобутність українців, презентуючи у різних життєвих ракурсах свій народ. Через відображення у національному вимірі універсальних категорій правди, добра та краси, фіксацію пам'яті про наше минуле та національне коріння, творча спадщина М. Пимоненка не залишає байдужими багатьох українських шанувальників мистецтва навіть у XXI ст.

Неординарна постать художника заслуговує на увагу в сучасний період і потребує подальшого, більш докладного, вивчення завдяки наведеному ним містку між українською та європейськими культурами.

М. Пимоненко – яскрава творча особистість своєї доби. Він – виразник провідних рис тогочасного митця: відповідального за одночасну «консервацію» національної культури, відкритого до творчих контактів і мистецьких новацій на вітчизняному й зарубіжному рівнях та активного у суспільному житті.

Список використаної літератури

1. **Жбанкова О. Б.** Класики й сучасники : (виставка творів В. Орловського та М. Пимоненка в Художньому музеї України) / О. Жбанкова // Дзеркало тижня. – 2003. – № 5 (8 лют.).
2. **Жбанкова О. Б.** Мистецтво як радість життя: до ювілею Миколи Пимоненка / О. Жбанкова // Національна та історична пам'ять. Політика пам'яті у культурному просторі: Зб. наук. пр. – Вип. 8. – Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. – С. 250–260.
3. **Кушнір В.** Художник-освітянин : [М. Пимоненко] / В. Кушнір // Слово Просвіти. – 2005. – 24-30 берез. (Ч. 12).
4. **Лобановський Б.** Українське мистецтво другої половини XIX – початку XX ст. / Б. Лобановський, П. Говдя. – Київ : Мистецтво, 1989. – 206 с.
5. **Пальм Н. Д.** Історія української культури : навч. посібн. / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.

References

1. **Zhbankova O. B.** Klasyky j suchasnyky : (vystavka tvoriv V. Orlovskogo ta M. Pymonenka v Xudozhnomu muzeyi Ukrainy) / O. Zhbankova // Dzerkalo tyzhnya. – 2003. – # 5 (8 lyut.).
2. **Zhbankova O. B.** Mystecztvo yak radist zhyttya: do yuvileyu Mykoly Pymonenka / Olga Zhbankova // Nacionalna ta istorychna pamyat. Polityka pamyati u kulturnomu prostori: Zb. nauk. pracz. – Vypusk 8. – K. : DP «NVCz «Priorytety», 2013. – S. 250–260.
3. **Kushnir V.** Xudozhnyk-osvityanyn : [M. Pymonenko] / Valentyna Kushnir // Slovo Prosvity. – 2005. – 24-30 berez. (Chys. 12).
4. **Lobanovskij B.** Ukrayinske mystecztvo drugoyi polovyny XIX – pochatku XX st. / B. Lobanovskij, P. Govdya. – K.: Mystecztvo, 1989. – 206 s.
5. **Palm N. D.** Istoriya ukrayinskoyi kultury : navchalnyj posibnyk / N. D. Palm, T. Ye. Getalo. – X. : Vyd. XNEU, 2013. – 296 s.

FIGURE OF N. PYMONENKO IN THE UKRAINIAN ART OF THE LAST QUARTER OF THE XIX – THE BEGINNING OF THE XX TH CENTURY

Chernyak Anna, student; **Sheremeta Kristina**, student,
Dubno college of Rivne State Humanitarian University, Dubno.

The article is devoted to the definition of the role and place of N. Pymonenko in the cultural and artistic life of Ukraine at the crossroads of the 19th and 20th centuries.

It focuses on the specific features of the artistic «method» of the master, in particular, the emphasis on «rural» subjects as the most optimal version of the representation of Ukrainian national identity; subtle psychology in the transfer of characters; realistic story base; reflection in the works of «folk» aesthetics and manifestation of impressionistic tendencies.

A lot of facts are presented, which testify to the artist's important mission in developing creative Ukrainian-European contacts. The authors emphasize the importance of mastering such interconnections not only for expanding their personal artistic perspectives but also for promoting national culture at the global level. As a result, N. Pymonenko

presented the most striking characteristics of the contemporary artist: his commitment to national interests, creative initiative, active social position and openness to intercultural communication.

Key words: painting, landscape, sketch, plein air, decadence, «wanderers».

UDC 7.75

FIGURE OF N. PYMONENKO IN THE UKRAINIAN ART OF THE LAST QUARTER OF THE XIX – THE BEGINNING OF THE XX TH CENTURY

Chernyak Anna, student; **Sheremeta Kristina**, student,
Dubno college of Rivne State Humanitarian University, Dubno.

The aim of this work is the definition of the place and role of the artist N. Pimonenko in the development of national art of the last quarter of the XIX – the beginning of the XX th century; the definition of its artistic specificity and contacts with European artistic culture.

Research methodology. 8 major publications on the subject (scientific articles about creativity of N. Pimonenko, research from the history of Ukrainian culture of XIX – XX th century) were reviewed. Other information are taken from other artistic publications and online articles.

Results. It was found that Nikolai Pimonenko is a bright creative person of his time. He is the spokesman for the leading features of the contemporary artist: responsible for the simultaneous «conservation» of national culture, open to creative contacts and artistic innovations at the domestic and foreign levels and active in public life.

The character of N. Pimonenko's work is marked by national orientation, realism, democracy, an emphasis on the significance of nature in human life. He was able to portray the national identity of Ukrainians on the canvas, presenting their people in different life perspectives.

Novelty. An attempt in this article to show the active participation of the artist in the cultural and artistic life of Ukraine and Europe at that time and to present the essence of his «creative» specificity.

The practical significance. People who are interested in the development of Ukrainian art of the last quarter of the XIX – the beginning of the XX th century, you can find detailed information about such bright figure of this time as N. Pimonenko.

Key words: painting, landscape, sketch, plein air, decadence, «wanderers».

Надійшла до редакції 30.11.2017 р

УДК: 136.7

МОНУМЕНТАЛЬНА СПАДЩИНА ІВАНА КАВАЛЕРІДЗЕ У СВІТОВОМУ КУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ

Синько Галина Петрівна, пошукувач, Київський національний
університет театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого, м. Київ
sinihka.g@gmail.com

Розглядаються проблеми збереження та актуалізації в сучасному суспільстві монументальної та скульптурної спадщини видатного українського скульптора, кінорежисера, драматурга І. Кавалерідзе. Дослідження творчої спадщини митця, зокрема його монументального доробку, є актуальним саме сьогодні тому, що він здійснив помітний внесок у розвиток монументального мистецтва. Здійснена спроба осмислити не лише видані раніше матеріали про творчий шлях майстра, а особливості його творчого доробку в контексті сучасної української культури, дати уявлення про характер і новизну його пошуків.

Ключові слова: І. Кавалерідзе, мистецтво, творчість, скульптура, історія

Актуальність проблеми. Сучасні процеси трансформації економічних, політичних та соціальних пріоритетів в Україні супроводжуються пробудженням національної самосвідомості і духовного відродження. В цих умовах особливої актуальності набуває вивчення та осмислення наявного історичного досвіду. Загалом це стосується дослідження проблем охорони, збереження і використання історико-культурної спадщини – важливого чинника розвитку національної культури, що визначає духовний потенціал українського суспільства та його державницьку ідеологію.

Коли проходить певний час, у даному випадку більше ста років із дня народження майстра, він стає людиною історії. Усі суперечки відносно його творчості повинні вирішитися. Адже було досить часу зрозуміти роль майстра та оцінити його здобутки в мистецтві, а сьогодні важливо визначити значення його творчості в сучасній Україні, оцінити сприйняття та ставлення глядачів нового покоління до його робіт, вирішити проблеми збереження його творчої спадщини.

У статті розглядається лише один напрям його творчості – монументальне мистецтво. Таке

ЗМІСТ

<i>Постоловський Р. М.</i> Вітальне слово	3
<i>Виткалов С. В.</i> Вища школа і сучасні реалії України	4

Розділ I. ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА РЕТРОСПЕКТИВА ЛЮДСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ

<i>Даниленко М. П., Чумакевич І. М.</i> Реймське Євангеліє як визначальна пам'ятка оригінальної літератури Київської Русі	6
<i>Дульська О. В.</i> Ремінісценція антично-гуманістичного знання епохи Просвітництва	10
<i>Завальнюк Х. В.</i> Специфіка підготовки диригента-регента до богослужбового хорового виконавства на Прикарпатті	15
<i>Горбатова Н. О.</i> Дуальна форма хореографічної освіти в Україні	20
<i>Бичковська Ж. О.</i> Генеза вокального музикування в Україні	25
<i>Зваричук Ж. Й.</i> Формування традиції богослужбового хорового виконавства Станиславова кінця ХІХ – початку ХХ століття	30
<i>Чернета Т. О., Овчарова С. В.</i> Бандура у Дніпропетровській філармонії : історія і сучасність	35
<i>Черняк Г. П., Шеремета Х. Р.</i> Постать М. Пимоненка в українському мистецтві останньої чверті ХІХ – початку ХХ століття	40
<i>Синько Г. П.</i> Монументальна спадщина Івана Кавалерідзе у світовому культурному контексті	43
<i>Іваниш А. І.</i> Тенденції декору в народному одязі гуцулів Закарпаття міжвоєнного періоду ХХ ст. : різновиди, композиційні прийоми в оздобленні	49
<i>Шолудько Н. Г., Хіміна К. О.</i> Асоціація українських письменників і вітчизняний літературний процес	55

Розділ II. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

<i>Яковлев О. В.</i> Синергетична парадигма саморозвитку культурного континууму України	61
<i>Соловйов В. А.</i> Науково-методичні підходи до вивчення хорового виконавства ХХ століття	65
<i>Бєдакова С. В.</i> Методологічні підходи до пізнання музичного твору в контексті музичного виконавства як фактор громадянського виховання майбутніх учителів музичного мистецтва	70
<i>Свірідовська Л. М.</i> Особливості стилістики української фортепіанної музики першої третьої ХХ століття як чинник виховання громадянськості майбутніх учителів музичного мистецтва	75
<i>Грінберг Л. Ф.</i> Українська мова у картині світу Пантелеймона Олександровича Куліша (1819–1897 рр.)	79

<i>Шевченко В. В., Добронравова С. А.</i> Індивідуальний виконавський стиль диригента –хормейстера як теоретична проблема.....	87
<i>Борисенко Ю. С.</i> Соціокультурна анімація як різновид дозвіллевої діяльності скансенів України	91
<i>Красовський С. О.</i> Культурологічна концептуалізація поняття міжнародного туризму : постановка проблеми	97
<i>Майборода Р. В.</i> Сутність парадигми професійної мобільності	101
<i>Рибчинська О. В.</i> Культурна антиномія «село–місто» в уявленнях студентської молоді	107
<i>Перець А.</i> Історіографія досліджень молодіжного дозвілля останнього десятиліття ХХ – початку ХХІ століття	112
<i>Панюк Т. П.</i> Формування людського капіталу під впливом соціальної відповідальності бізнесу	117
 Розділ III. КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКА ПАРАДИГМА УКРАЇНИ В РОЗМАЇТТІ ВИЯВІВ 	
<i>Щербань А. Л.</i> Семантика кольору в декорі давніх глиняних виробів Дніпровського Лівобережжя	123
<i>Дзюба О. А, Кдирова І. О.</i> Філософська тематика в художньому просторі камерно-вокальних творів Ф. Ліста	128
<i>Дзюба О. А.</i> Балада «Донька рибалки» у контексті камерно-вокальної творчості Ф. Ліста	134
<i>Фурдичко А. О.</i> Фольклоризм у репертуарі сучасних українських симфонічних оркестрів	140
<i>Шиленко Л. А.</i> Сценічні втілення романтичної опери-драми В. Кирейка «У неділю рано...»	148
<i>Сорока В. О.</i> Особливості перекладення барокової музики для класичної гітари (на прикладі прелюдії з віолончельної сюїти №1 Й. С. Баха)	153
<i>Гумен Г. О.</i> Мирослав Скорик «Карпатська рапсодія» : порівняльний аналіз перекладень	158
<i>Захарчук В. І.</i> Національний колорит української сучасної хорової музики	163
<i>Грек В. А.</i> Інтерпретація народного танцю засобами сучасної хореографії	168
<i>Луць С. В.</i> Колекціонування творів ювелірного мистецтва : специфіка утворення зібрань	172
<i>Кисельова К. О.</i> Види трансформацій поверхні матеріалів в сучасних тенденціях моди	177
<i>Смоляр О. В.</i> Монументально-декоративне мистецтво в дизайні інтер'єрів готелю «Славутич» м. Києва	183
<i>Пономаренко Ю. В.</i> Арт-терапія та ескапізм як стратегії культуротворчості	189
<i>Костюк Л. К.</i> Галерея європейського живопису «Євро-Арт» як сучасна платформа культурно-мистецького середовища міста.....	195
<i>Велінець Б.</i> Фестивальний рух як чинник культурно-мистецького простору Рівненщини	198
<i>Костюк Л. К., Воят І. О.</i> Пам'ятки сакральної архітектури Дубна у контексті культурної спадщини України	203

Розділ IV ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Хлисту́н О. С. Феномен методики акторського тренінгу Тадаші Сузукі	209
Крись А. І. Компоненти методики навчання спортивним бальним танцям : почути – побачити – виконати	217
Мелешук Л. В., Казначеева Л. М. Роль невербальної комунікації у педагогічному спілкуванні	222
Абрамович О. О. Роль особистості викладача ВНЗ у формуванні загальнокультурних і професійних компетенцій майбутніх фахівців	226
Гусакова Н. М., Штефюк В. Д. Педагогічна культура викладача ВНЗ як складова професійного спілкування зі студентами	229
Брюханова Г. В., Лежнев О. О. Проблеми формування змісту і методики викладання навчальних дизайнерських дисциплін у вищій школі	234
Филипчук М С. Особливості навчально-виховної роботи в аматорському естрадному оркестрі	238
Михайлюк Х. О., Черсак О. М. Використання мелодичних та гармонічних розспівок у вокальному ансамблі	243
Обух Л. В. Роль тренінгів та майстер-класів у розвитку психофізіологічної свободи студентів-співаків	250
Дринецька В. С. Методичні аспекти підготовки фахівців із народного хорового співу в системі закладів вищої освіти України	254
Кушнір К. В. Роль сучасних музично-комп'ютерних технологій у фаховій підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва	259
Кобрин Н. В. Історичні, життєтворчі й мотиваційні засади викладання української музики в системі ССМШ	263
Тадля О. М. Миколайович Менеджмент соціокультурної діяльності : інноваційний підхід та креативні технології освіти	270

CONTENTS

<i>Postolovskiy R.</i> Congratulatory word	3
<i>Vitkalov S.</i> Higher school and modern realities of Ukraine	4

Part I. HISTORICAL AND CULTURAL RETROSPECTIVE OF HUMAN CREATIVITY

<i>Danilenko M., Chumakevich I.</i> The Reims Gospel as a prominent book of original literature of Kyivska Rus	6
<i>Dulska O.</i> Reminiscence Of Antique Humanistic Knowledge of the enlightenment	10
<i>Zavalniuk K.</i> Specific training of preparation of the conductor-regent to the liturgical chorus performance at the Carpathian	15
<i>Gorbatova N.</i> Dual form of choreographic education in Ukraine	20
<i>Bychkovska Z.</i> Genesis of vocal music in Ukraine	25
<i>Zvarychuk Z.</i> The formation of the liturgical tradition of the choir performance in Stanislaviv (now ivano-frankivsk) in the late 19th – early 20th century	30
<i>Cherneta T., Ovcharova S.</i> Bandura in the Dnipropetrovsk philharmonic : history and modernity	35
<i>Chernyak A., Sheremeta K.</i> Figure of N. Pymonenko in the ukrainian art of the last quarter of the XIX – the beginning of the XX th century	40
<i>Synko G.</i> Monumental heritage of Ivan Cavaleridze in the world cultural context	43
<i>Ivanysh A.</i> General trends in hutsul folk clothes décor in Transcarpathia during the 20th century interwar period: varieties, compositional techniques in decoration	49
<i>Sholudko N., Khimina K.</i> Association of Ukrainian writers and domestic literary process	55

Part II. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECT OF CULTURAL ACTIVITY

<i>Yakovlev O.</i> Synergetic paradigm of self-development of cultural continuum of Ukraine	61
<i>Soloviov V.</i> Scientific methodological approaches in the XX century choral performance teaching	65
<i>Bedakova S.</i> Methodological approaches to the cognition of musical work in the context of musical performance as a factor of civil education of future musical art teachers	70
<i>Sviridovskaya L.</i> Features of ukrainian piano music stylistics of the first third of the XX century as a factor of education of civil consciousness of future musical art teachers	75
<i>Grinberg L.</i> The Ukrainian language in the world view of Panteleimon Oleksandrovych Kulish (1819–1897)	79
<i>Shevchenko V., Dobronravova S.</i> Military-patriotic education of the Ukrainian youth in modern conditions	87
<i>Borysenko Y.</i> Skansens of Ukraine as an institution of animation character	91
<i>Krasovskyi S.</i> Cultural conceptualization of notion of international tourism: problem statement	97
<i>Maiboroda R.</i> The essence of the professional mobility paradigm	101
<i>Rybchyns'ka O.</i> Cultural antinomy «village – city» in the perception of young students	107
<i>Perets A.</i> Historiography of research of youth leisure of the last decade	

of the XX - beginning of the XXI century	112
Panyuk T. The formation of human capital under the influence of social responsibility of business	117

Part III. PEDAGOGICAL PROBLEMS OF MODERN HIGH SCHOOL

Shcherban A. Semantics of color in decoration of ancient clay products of left-Bank Bnieper	123
Dzyuba O., Kdyrova I. Philosophical themes in the art space in a chamber-vocal music of F. Liszt	128
Dzyuba O. Ballada «Daughter of the fisher» in the context of F. List chamber-vocal art	134
Furdichko A. O. Folklorism in the repertoire of the modern ukrainian symphony orchestras	140
Shylenko L. Stage embodiments of V. Kyrejko's dramatic opera «On sunday morning...»	148
Soroka V. Particularities of the arrangements of baroque music that are tailored to the characteristics of the today's classical guitar. (with the example of the prelude from cello suite no. 1 by J. S. Bach)	153
Gumen G. Myroslav Skoryk «Carpathian rhapsody» : a comparative analysis of arrangements	158
Zaharchuk V. National coloring of Ukrainian contemporary choral music	163
Grek V. The interpretation of folk dance by means of modern choreography	168
Luts S. Collections of creatives jewelry art : aspects of formation collections	172
Kyselova K. Surface transformation techniques of materials in modern fashion trends	177
Smolyar O. Monumental and decorative art in the interior design of the hotel «Slavutich» Kyiv	183
Ponomarenko Y. Art therapy and escapism as a strategy of cultural creation	189
Kostiuk L. European painting gallery Euro-Art as a modern platform of cultural and artistic city surrounding	195
Velinets B. Festival movement as a part of cultural and musical space of equation	198
Kostiuk L., Voyat I. Dubno sacral architecture monuments in the aspect of Ukrainian cultural heritage.....	203

Part IV. CULTURAL AND ARTISTIC PARADIGM OF UKRAINE IN THE DIVERSITY OF MANIFESTATIONS

Khlystun O. Phenomenon of actor training methods Tadashi Suzuki	209
Kris A. Some components of training methods of sport ballroom dancing : hear – watch-done	217
Meleschuk L., Kaznacheieva L. The role of nonverbal communication in pedagogical intercourse	222
Abramovych O. The role of the university teacher in shaping of general cultural and professional competences of future specialist	226
Gusakova N., Stefyuk V. Pedagogical culture of universitu teacher as a component of his professional communication with students	229
Bruchanova G., Lezhnev O. Problems formation of the content and methodology of teaching design disciplines in higher education	234

<i>Fylypchuk M.</i> Features Of Educational And Educational Work In The Amaturian Extraordinary Orchestra	238
<i>Mykhailiuk K., Chersak O.</i> The use of melodious and harmonic exercises is in vocal band	243
<i>Obukh L.</i> The role of training courses and master classes in the development of student singers psychophysiological freedom	250
<i>Drinevska V.</i> As for the questions of methodical aspects of folk choral singing specialists' trainin in the system of higher education institutions of Ukraine	254
<i>Kushnir K.</i> The role of modern musical-computer technologies in the professional training of the future teacher musical art	259
<i>Kobryn N.</i> Historical, vital-meaning and motivational basis of teaching of ukrainian music at secondary special music schools system SSMI	263
<i>Tadlya O.</i> Management of socio-cultural activity: innovative approach and creative educational technologies	270

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

АЛЬМАНАХ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «АФІНА» КАФЕДРИ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА
МУЗЕЄЗНАВСТВА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ВИПУСК 17

Наукове редагування і коректура – *проф. Виткалов В.Г.*
Упорядкування, верстка та макет – *доц. Виткалов С.В., Федорук Л.М.*
Відповідальний за випуск – *Виткалов В.Г.*

Підписано до друку 24.11.2017. Замовлення № 201/1.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 37.6. Наклад 100 прим.

Адреса редакції: м. Рівне, вул. С.Бандери, 12.
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології та музеєзнавства. Тел. 0 (362) 63-42-62

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри культурології та музеєзнавства. – Вип. 17 / За ред. проф. В.Г. Виткалова. – Рівне: РДГУ, 2017. – 283 с.

*Свідотство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р.
Зареєстрованого Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.*

ISBN 978-966-8424-77-9

**ББК 71.0
УДК 08:168.522**

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12